

## TİCARİ İŞLEMLERDE TAŞINIR REHNİ KANUNU

Ticari İşlemlerde Taşınır Rehni Kanunu (“**Kanun**”) 20 Ekim 2016’da 6750 sayılı kanun olarak kabul edilmiş ve 28 Ekim 2016’da Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.<sup>1</sup> Kanun 1 Ocak 2017 tarihinden itibaren yürürlüğe girecek ve bu tarihten itibaren kurulan ticari işletme rehinleri için geçerli olacaktır.

Bir teminatlandırma yöntemi olan taşınır rehni uzun yıllardır elverişli şekilde uygulanamamıştır. Zira, Kanun öncesi kural olarak taşınır rehni ancak rehin konusu eşyanın doğrudan devri ile kurulabiliyordu ve taşınır rehninin teslimsiz kurulabilmesi ancak istisnai durumlarda mümkün idi. Bu durumda rehin, hem eşya sahibinin rehin konusu şeyden yararlanmasını engellemekte hem de rehin alana rehin aldığı şeyi koruma, saklama gibi zorunluluklar yüklemekteydi. Kanun’un amacı ise teminatlandırma seçeneklerini kolaylaştırmak ve çeşitlendirilmek, teslimsiz taşınır rehin hakkının kullanımını yaygınlaştırmak, taşınır rehni aleniyeti oluşturmak ve özellikle küçük ile orta boy işletmelerin finansmanının hızlı şekilde güvence altına alınmasını sağlamaktır.

### Tescil ve Rehnin Kurulması

- Kanun ile taşınır rehninin kurulması için taşınırın devredilmesi zorunluluk olmaktan çıkarılmıştır. Bundan böyle rehin hakkı, rehin sözleşmesinin Rehinli Taşınır Sicili’ne (“**Sicil**”) tescil edilmesiyle kurulacaktır.
- Sicil, taşınır mallar üzerinde tesis edilecek rehinlere ilişkin tescil, terkin, değişiklik gibi tüm iş ve işlemleri denetlemek üzere Gümrük ve Ticaret Bakanlığı veya belirlenecek birim tarafından kurulacaktır.
- Sicil, rehinlerin taşınır varlıklar üzerinde geçerli şekilde kurulmasını ve üçüncü kişilere karşı hüküm ifade etmesini sağlayacaktır.
- Geçerli bir taşınır rehni oluşturmak için, taraflar yazılı veya güvenli elektronik imza ile imzalanmış şekilde bir rehin sözleşmesi düzenleyeceklerdir ve bu rehin sözleşmesi Sicil’e kaydedilecektir. Yazılı olarak düzenlenen rehin sözleşmesinin noterce onaylanması ya da sözleşmenin Sicil yetkilisinin huzurunda imzalanması gerekmektedir.
- Rehin sözleşmesi (a) kredi kuruluşları ile tacir, esnaf, çiftçi, üretici örgütü, serbest meslek erbabı gerçek ve tüzel kişiler arasında veya (b) tacir ve/veya esnaf arasında yapılabilecektir.
- Rehin alacaklısı, alacağının son bulması halinde, alacağın son bulunduğu tarihten itibaren üç iş günü içerisinde, rehin kaydının terkin için Sicil’e başvuruda bulunacaktır. Bu yükümlülüğü yerine getirmeyen rehin alacaklısı hakkında güvence altına alınan borç tutarının onda biri oranında idari para cezası uygulanacaktır.

<sup>1</sup> Kanun’un tam metnine [buradan](#) ulaşabilirsiniz. Kanun’un yürürlüğe girmesiyle, 1447 sayılı Ticari İşletme Sözleşmesi Hakkında Kanun yürürlükten kalkacaktır.

# TURUNÇ

- Rehin sözleşmesinin yürürlüğe girmesi ve rehinin tesis edilmesi de dahil olmak üzere Sicil bünyesindeki tüm işlemler vergi, resim, harç ve değerli kağıt bedelinden muaf olacaktır. Rehin hakkının Sicil'e tescilinden doğan masrafların kime ait olacağı ise rehin sözleşmesinde belirtilecektir.

## **Rehin Kapsamı**

- Üzerinde rehin hakkı kurulabilecek taşınır varlıklar Kanun'da sayılmıştır. Diğer kanunlar uyarınca bir sicile tescili zorunlu olan taşınır (örneğin, motorlu taşıtlar) hariç olmak üzere, Kanun'un 5. maddesinde sayılan tüm taşınır mallar<sup>2</sup> üzerinde rehin hakkı kurulabilecektir.<sup>3</sup> Bu varlıkların borcu karşılamaması halinde ise işletmenin tamamına rehin konulamayacaktır.
- Kanun'a göre rehin, işletmelerin müstakbel taşınır varlıkları üzerinde de kurulabilecektir ancak bunun için bu varlıkların mülkiyete konu edilmesi beklenecektir. Rehin, işletmelerin mevcut veya müstakbel taşınır varlıklarının getirileri üzerinde de kurulabilir.
- Kanun, her ne kadar ticari işletme rehnine imkan vermeye devam ediyor olsa da, bu düzenleme yalnızca ticari işletmelerin borca teminat sağladığı ölçüdeki tüm taşınır varlıkları bakımından söz konusu olacaktır.
- Taşınır rehininin sağladığı güvence, tescilde belirtilen rehin tutarı ve derecesi ile sınırlı olacaktır. Rehin, sırada kendisinden önce gelecek olan alacak miktarının tescilde belirtilmesi kaydıyla ikinci veya daha sonraki derecede de kurulabilecektir.
- Borcun zamanında yerine getirilmemesi durumunda alacaklı, şayet birinci derece alacaklı ise, icra dairesinden rehinli taşınırın mülkiyetinin devrini talep edebilecektir. Bunun yanı sıra, Kanun, alacağın, 5411 sayılı Kanun uyarınca faaliyet gösteren varlık yönetim şirketlerine devredebileceğini düzenlemiştir. Bu halde, varlık yönetim şirketleri, alacaklının rehin sırasına sahip olacaktır.

Konuyla ilgili sorularınıza Didem Bengisu ([dbengisu@turunc.av.tr](mailto:dbengisu@turunc.av.tr)) memnuniyetle cevap verecektir.

<sup>2</sup> Alacaklar; çok yıllık ürün veren ağaçlar; fikri ve sınai mülkiyete konu haklar; hammadde; hayvan; her türlü kazanç ve iratlar; başka bir sicile kaydı öngörülmemeyen ve idari izin belgesi niteliğinde olmayan her türlü lisans ve ruhsatlar; kira gelirleri; kiracılık hakkı; makine ve teçhizat, araç, ekipman, alet, iş makineleri, elektronik haberleşme cihazları dâhil her türlü elektronik cihaz gibi menkul işletme tesisatı; sarf malzemesi; stoklar; tarımsal ürün; ticaret unvanı ve/veya işletme adı; ticari işletme veya esnaf işletmesi; ticari plaka ve ticari hat; ticari proje; vagon; ve bu sayılanlardan üçüncü kişiler zilyetliğindeki taşınır varlık, hak ve paylı mülkiyet hakları.

<sup>3</sup> Ayrıca, sermaye piyasası araçları ile türev araçlara ilişkin finansal sözleşmeleri konu edinen rehin sözleşmeleri, mevduat rehinleri ve tapu kütüğüne herhangi bir nedenle tescil edilen taşınır Kanun kapsamında değildir.